Literatur:

Journal of Conchology. Vol. 13, no. 12 (1. Oct. 1912).

p. 353. Oldham, C. Pisidium Lilljeborgi Clessin and other Pisidia in Carnarvonshire.
p. 354. Jennings, F. B. Clausilia biplicata Mtg.
p. 354. Tomlin, J. R. le B., Land Shells from Scilly
p. 355. Dean, J. D,, Notes on the Scandinavian Molluscan Fauna.
p. 359. Adams, L. E., Conchological Notes from the Nile.
p. 359. Leman, G. C., Helix cantiana Mont. eaten by birds.

Proceedings of the Malacological Society of London. Vol. X. part. 3.

p. 255. Dall, W. H., Note on the generic name Pectunculus.
p. 257. Gude, G. K., Note on some Helicoids from New Guinea.
p. 253. Vredenburg, E. W., Remarks on the Evolution of the recent marine Molluscan Fanna in the New Tertiary Rocks of India. With pl. 13.

Boettger, Caesar R., die Molluskenfauna der preussischen Rheinprovinz. Mit 2 Tafeln. — In: Arch. f. Naturg. vol. 78 Heft 8 (Novbr. 1912) S. 149—309 Taf. IV, V.

Eine wichtige und erfreuliche Arbeit, welche sich von den meisten älteren Lokalfaunen sehr zu ihrem Vorteil unterscheidet. Wir geben weiter unten eine eingehendere Besprechung.

Zwiesele, Prof. Dr. Unio pictorum L. in der Schweiz. Stuttgart, Fink (1913). Mit 8 Tafeln.

Eine Erweiterung des Artikels im Nachrbl. 1912 n. 2., reich mit Tafeln ausgestattet und mit zahlreichen neuen Beobachtungen welche auf reichem selbstgesammeltem Material berufen. Als neu werden beschrieben Unio limosus sarnensis, lacustris, helveticus.

— —, *die Najaden von Lungern- und Sarnersee.* Stuttgart, Fink (1913). Mit 3 Tafeln.

Der Lungernsee beherbergt nur Anodonta piscinalis, aber in Massen, der Sarnersee ausser ihr Unio consentaneus und U. limosus sarnensis, letzteren in zwei Hauptformen, mit geradem und mit herabgebogenem Schnabel.

Steussloff, *Ulrich*, *Vorläufiger Bericht über die während der Sommer 1911 und 1912 im und am Schweriner See angestellten Untersuchungen.* — In: Archiv Fr. Naturg. Mecklenburg 1912 vol. 66 II. S. 201.

Der Verein der Freunde der Naturgeschichte in Mecklenburg hat Mittel zu einer eingehenden Untersuchung der lebenden und fossilen Conchylienfauna des Schweriner Sees bewilligt. Es wäre sehr zu wünschen, dass unsere naturforschenden Gesellschaften überall diesem Beispiele folgten und die Herausgabe von Monographien über die Fauna der vielen noch unerforschten Seen Norddeutschlands in die Hand nähmen.

— —, *zur Conchylienfauna Mecklenburgs.* — Ibid. S. 204.

Planorbis vorticulus Troschel, deformis Hartm. neu für Mecklenburg. — Hydrobia scholtzi weit verbreitet, Hydrobia jenkinsi verbreitet sich rasch.

Hoyle, *W. E.*, *the Cephalopoda of the Scotish National Antarctic Expedition.* — In: Transact. R. Soc. Edinburgh vol. 48 part. II.

Neu: Polypus brucei p. 276, Textf. 1—3.

Preston, H. B., *Diagnoses of new species of terrestrial and fluviatile shells from British and German East Africa*, with the description of a new Genus (Eussoia) from the Eusso Nyiro River, B. E. Afrika. — In Pr. Z. S. London 1912 p. 183.

Neu: Ennea microstriata p. 183 t. 31 f. 7; — Natalina permembranacea p. 183 t. 31 f. 20; — Africarion kempi p. 184 t. 31 f. 3; — A. microstriata p. 184 t. 31 f. 4; — A. microgranulata p. 184 t. 31 f. 5; — Vitrina compacta p. 184 t. 32 f. 11; — Zingis kempi p. 185 t. 32 f. 14; — Z. papyracea p. 185 t. 32 f. 15; — Z. planispira p. 185 t. 32 f. 12; — Th. opposita p. 186 t. 32 f. 13; — Kaliella consobrina p. 186 t. 31 f. 11; — K. depauperata p. 186 t. 31 f. 13; — K. kigéziensis p. 187 t. 31 f. 14; — K. iredalei p. 187 t. 31 f. 12; — Sitala iredalei p. 187 t. 31 f. 15; — Trachycystis iredalei p. 187 t. 32 f. 8; — Leucochiloides chanlerensis p. 188 t. 51 f. 16; — L. iredalei p. 188 t. 31 f. 18; — L.

soror p. 188 t. 31 f. 17; — L. gaziensis p. 188 t. 31 f. 19; — Alaea keniana p. 189 t. 31 f. 6; — Homorus iredalei p. 189 t. 31 f. 10; — Succinea Kempi p. 189 t. 32 f. 2; — S. princei p. 189 t. 32 f. 3; — Blauneria exsilium p. 189 t. 31 f. 8; — Ancylus Kempi p. 190 t. 31 f. 2; — Limnaea Kempi p. 190 t. 32 f. 1; — Planorbis kigeziensis p. 190 t. 32 f. 5; — Planorbis sperabilis p. 190 t. 32 f. 4; — Segmentina eussöensis p. 191 t. 32 f. 6; — S. Kempi p. 191 t. 32 f. 7; — Vivipara rubicunda kisumiensis p. 191 t. 32 f. 9; — Assimania aurifera p. 191 t. 31 f. 9; — Eussoia (n. gen.) inopina p. 192 t. 32 f. 10, Assiminea—artig aber ohne Deckel; — Sphaerium kigeziensis p. 192 t. 31 f. 1.

— —, *Diagnoses of Neu Species of terrestrial and fluviatile Shells from British East Africa and Uganda.* — In: Revue Zoologique Africaine Bruxelles, vol. I fasc. 3. 1912.

Neu: Streptostele exasperata p. 332 t. 17 f. 11; — Str. polymorpha p. 322 t. 17 f. 14; — Trachycystis nigrocincta p. 323 t. 17 f. 9; — ? Buliminus ugandae p. 323 t. 17 f. 13; — Subulina kempi p. 324 t. 17 f. 15; — Homorus foveolatus p. 324 t. 17 f 17; — H. kenangopensis p. 324 t. 17 f. 16; — Curvella entebbensis p. 324 t. 17 f. 5; — C. nibaraensis p. 325 t. 17 f. 6; — C. solidula p. 325 t. 17 f. 12; — Kenia obesa p. 326 t. 17 f. 18; — Succinea eussoënsis p. 326 t. 17 f. 7; — S. simplicissima p. 326 t. 17 f. 4; -- Planorbis kisunnensis p. 327 t. 17 f. 10; — Physa membranacea p. 327 t. 17 f. 8; — Sphaerium congener p. 327 t. 17 f. 2; — Sph. iredalei p. 328 t. 17 f. 3; — Sph. naivashöense p. 328 t. 17 f. 1.

Nevill, J. Cosmo & Robert Standen, the Marine Mollusca of the Scotish National Antarctic Expedition. Part II — In: Transact. R. Edinburgh vol. 48 pt. II (1912). With pl. — Being a Supplementary Catalogue.

Neu: Chaetopleura brucei Iredale p. 343 f. 24; South Orkneys — Scissurella eucharista p. 344 f. 1; — Sc. tunora p. 345 f. 2; — Cyclostrema calypso p. 345 f. 3; — C. coatsianum p. 346 f. 4; — C. gaudens p. 346 f. 5; — C. meridionale p. 346 f. 6; — Trichotropis antarctica p. 348 f. 7; — Lacuna abyssicola p. 349 f. 8; — Rissoa filostria p. 349 f. 9; —

R. paucilirata p. 350 f. 10; — Bittium brucei p. 351 f. 11; — B. burdwoodianum p. 351 f. 12; — Cerithiopsis macroura p. 352 f. 13; — Turitella algida p. 352 f. 14; — Mathilda rigomaches p. 353 f. 15; — Turbonilla xenophyes p. 353 f. 16; — Volutomitra porcellana p. 355 f. 21; — Savatieria conncina p. 356 f. 17; — Retusa antarctica p. 357 f. 20; — Yoldia profundorum p. 359 f. 10; — Cardita congelascens p. 262 p. 23.

Steuer, A., Marine Conchylien aus dem Mainzer Becken. I. Mit 8 Tafeln. — In Abhandl. Geolog. Landesanstalt Darmstadt Bd. VI Heft I (1912).

Ein wichtiger Beitrag zur Kenntnis der marinen Molluskenfauna des Mainzer Beckens. Es werden 28 Arten beschrieben und abgebildet, davon neu: Murex Sandbergeri var. arenaria p. 21 t. 6—9, von Lattsof; — M. nodosus nom. nov. für M. lamarcki Sandb. nec Grat., t. 1 f. 5—8, Waldböckelheim; — M. tricostatus p. 28 t. 1. f. 1—3; — M. costulatus p. 30 t. 2. f. 12—14; — Pinna hassiaca p. 44 t. 5 fig. 1; t. 6 f. 3 — Pinna moenana p. 48 t. 4 f. 1; t. 6 f. 2; — Anomia striatella p. 53 t. 7 f. 12; — A. simplex p. 54 t. 7 f. 10, 11; — A. costulata p. 55 t. 8 f. 4—9; — Panopaea koeneni p. 57 t. 7 f. 1; — Avicula lepsiusi p. 63 t. 8 f. 1—3.

Preston, H. B., Characters of six new Pelecypods and two Gastropods from the Falkland Island. — In: Ann. Mag. N. H. VIII. 9. June 1912.

Neu: Laevilitorina bennettii p. 637 f. 1; — L. latior p. 638 f. 2; — Nucula falklandica p. 638 f. 3; — Cyamium bennettii p. 637 f. 4; — C. exasperatum p. 638 f. 5; — C. piscium p. 638 f. 6; — Davisia bennettii p. 639 f. 7; — D. concentrica p. 639 f. 8.

— —, *Descriptions of five new species of marine shells from the Bay of Bengal.* — In: Records Indian Mus. vol. V part. II Nr. 2 p. 118.

Neu: Drillia ganjamensis p. 117 f. 1; — Nassa ariel p. 118 f. 2; — Pteronotus annandalei p. 119 f. 3; — Martesia delicata p. 119 f. 4; — Pandora perangusta p. 120 f. 5.

Kobelt, W., Landschnecken aus Deutsch-Ostafrika und Uganda — Reise von Dr. J. Carl im nördlichen Centralafrikanischen Seengebiet. — In: Revue Suisse de Zoologie vol. 21 no. 2. Jano. 1913. Mit Taf. 2.

Neu: Ennea caroli p. 58 f. 14; — Helicarion caroli p. 58 f. 15; — Martensia busuensis p. 59 f. 12; — Limicolaria karagwensis p. 64 f. 1, 2, 6; — L. caroli p. 66 f. 3; — L. bedoti p. 67 f. 4; — L. ussuwiensis p. 68 f. 5; — L. godetiana p. 70 f. 8; — L. substrigata p. 71 f. 7—9; — Pseudoglessula ? ussuwiensis p. 72 f. 11; — Subulina victoriae p. 73 f. 13;

Kobelt, W. & Frau Gertrud Winter geb. von Moellendorff, Landmollusken. — In: C. Semper, Reisen Philippinen, wissenschaftliche Resultate Bd. X, Heft 14. Mit 4 Tafeln.

Enthält Helicobulinus. Keine n. sp.

Kormos, Dr. Theodor, Beiträge zur Kenntniss der pleistozaenen Molluskenfauna des Mittelkarpathen-Gebietes. Uebertragung aus dem ungarischen Original, in: Jahresb. Ungar. Reichsanstalt für 1910.

78 Arten, darunter eine ganze Anzahl siebenbürgischen Formen, welche den Beweis liefern, dass diese Fauna im Pleistozän durch die ganze Karpatenkette verbreitet war; das Vorkommen Siebenbürgischer Arten in der hohen Tatra und einer Alopia in den Karpaten findet dadurch seine natürliche Erklärung.

Dautzenberg, Ph., Mollusques marins. — In: Mission Gruvel sur la Côte Occidentale d'Afrique (1909—1910. Aus: Annales de l'Institut Oceanographique (Monaco) Paris, Masson 1913. — Mit 3 Tafeln. Gr. Fol. 111 S.

Als neu beschrieben werden: Terebra gruveli p. 5 t. 1 f. 1—2; — Pusionella haasi p. 8 t. 1 f. 7—10; — Pleurotoma torta p. 10 t. 1 f. 3, 4; — Pl. amianta p. 12 t. 1 f. 5, 6; — Clathurella haullevillei p. 14 t. 1 f. 11, 12; — Cl. meheusti p. 15 t. 1 f. 15, 16; — Cl. alveolata p. 16 t. 1 f. 13, 14; — Marginella amazona (Bavay) p. 19 t. 1 f. 19, 20; — M.

gemmula (Bav.) p. 20 t. 1 f. 17, 18; — M. deliciosa (Bav.) p. 21 t. 1 f. 25, 26; — M. ambigua p. 22 t. 1 f. 21, 22; — M. bivittata p. 23 t. 1 f. 23, 24; — M. pallata (Bav.) p. 24 t. 1 f. 27, 28; — M. gruveli (Bav.) p. 24 t. 1 f. 29, 30; — M. columnella p. 26 t. 1 f. 31, 32; — M. aurata p. 26 t. 1 f. 33, 34; — Nassa fischeri p. 31 t. 1 f. 37, 38; — Dorsanum terebraeforme p. 33 t. 1 f. 39, 40; — Turritella praetermissa p. 43 t. 2 f. 1, 2; — Caecum bimarginatum p. 45 t. 2 f. 3, 4; — Rissoina africana p. 48 t. 2 f. 5–8; — Adeorbis bouryi p. 53 t. 2 f. 10, 11; — Aclis beddomei p. 54 t. 2 f. 12, 13; — Eulima fischeri p. 54 t. 2 f. 14, 15; — Odostomia thielei p. 55 t. 2 f. 24, 25; — Od. gilsoni p. 56 t. 2 f. 26, 27; — C. etienneï p. 57 t. 2 f. 28, 29; — Od. lamothei p. 57 t. 2 f. 22, 23; — Eulimella chasteri p. 58 t. 2 f. 20, 21; — Eu. polygyrata p. 59 t. 2 f. 16, 17; — Eu. inanis p. 59 t. 2 f. 18, 19; — Turbonilla obliquecostata p. 60 t. 2 f. 30, 31; — T. secernenda p. 60 t. 2 f. 32, 33; — T. gruveli p. 61 t. 2 f. 38; — T. haullevillei p. 62 t. 2 f. 34, 35; — T. marteli p. 62 t. 3 f. 1, 2; — T. canquei p. 63 t. 3 f. 5, 6; — T. bedoti p. 63 t. 2 f. 39, 40; — T. kobelti p. 64 t. 3 f. 11, 12; — T. buttoni p. 64 t. 2 f. 41, 42; — T. melvilli p. 65 t. 3 f. 3, 4; — T. joubini p. 65 t. 2 f. 43, 44; — T. subtilissima p. 66 t. 3 f. 7—10; — Pyrgulina subtilissima p. 67 t. 3 f. 15, 16; — P. infrasulcata p. 68 t. 3 f. 17, 18; — P. jullieni p. 69 t. 3 f. 13, 14; — P. bavayi p. 69 t. 3 f. 23, 24; — P. lamyi p. 70 t. 3 f. 33, 34; — P. approximans p. 70 t. 3 f. 25; — P. givenchyi p. 71 t. 3 f. 19, 20; — P. germaini p. 71 t. 3 f. 21, 22; — P. connexa p. 72 t. 3 f. 31, 32; — P. vayssierei p. 73 t. 3 f. 29, 30; — P. obesa p. 73 t. 3 f. 27, 28; — Vitrinella cushi p. 76 t. 3 f. 41—43; — Tinostoma dalli p. 77 t. 3 f. 38—40; — T. gruveli p. 78 t. 3 f. 35—37; — Dentalium coarti p. 81 t. 3 f. 44, 45; — Lucina lamothei p. 100 t. 3 f. 50—54; — Syndesmia pilsbryi p. 103 t. 3 f. 46—49.

Dautzenberg, *Ph. & A. Bavay*, *Pectinidés*, in: Siboga-Expeditie. Les Lamellibranches I. Monographie LIII b. Avec 2 planches.

Neu: P. pelseneeri nom. nov. für P. rugosus Sow. nec Lam. p. 8; — (Chlamys) bullatus p. 17 t. 27 f. 1, 2; — (Cyclopecten) translucens p. 30 t. 27 f. 5, 6; — (C.) micaceus

p. 30 t. 27 f. 5, 6; — Amussium lacteum p. 31 t. 27 f. 11—14; — A. ina p. 32 t. 28 f. 18—21; — A. weberi p. 32 t. 28 f. 9—13; — A. zoniferum p. 33 t. 28 f. 14—17; — A. margaritiferum p. 36 t. 27 f. 15—18; — A. texturatum p. 37 t. 27 f. 19—22.

Dautzenberg, Ph. & H. Fischer, Mollusques et Brachiopodes. In: Duc d'Orleans, Campagne arctique de 1907. Bruxelles 1910. Mit einer Karte von Novaja Semlja.
Keine neue Art.

Kadik, O., Kormos, Th. & V. Vogl, die geologischen Verhältnisse des ungarisch-kroatischen Küstenlandes zwischen Fiume und Novi. Uebertragung aus dem Ungarischen Original. — Aus Jahresber. ungar. geol. Anstalt für 1910.

Eingegangene Zahlungen:

J. Zinndorf, Offenbach Mk. 7.50; — Naturforsch. Gesellschaft, Görlitz Mk. 6.05; — Prof. Schmalz, Templin Mk. 7.50; — Prof. Dr. Stoll, Zürich, Mk. 7.50; -- Petrbok, Kojetic Mk. 2.—; — Prof. Pavlow, Moskau Mk. 7.40; — K. Künkel, Mannheim Mk. 7.50; — A. Weber, München Mk. 7.50; — Fr. Borcherding, Vegesack Mk. 7.50; — Blume, München Mk. 7.50; — Bertram, Regensburg Mk. 7.50; — Retowski, St. Petersburg Mk. 7.50; — Naturhistor. Museum, Wiesbaden Mk. 7.50; — Edlauer, Mödling Mk. 7.50; — A. Gysser, Weissenburg Mk. 7.50; — E. Natermann, Hann. Münden Mk. 7.50; — Lehrer Herbst, Göttingen Mk. 7.50; — Loebbecke-Museum Mk. 7.50; — Jos. Schedel, Peking Mk. 7.50; — H. Kolasius, Berlin Mk. 7.50; — Dr. Geyer, Stuttgart Mk. 7.50; — P. Pallary, Eckmühl Mk. 6.—; — A. Krause, Berlin L. Mk. 7.50; — Dr. Le Roi, Bonn Mk 7.50; — P. Ehrmann, Leipzig Mk. 7.50; — Pavlovic, Belgrad Mk. 7.50.

Neue Adresse:

Hans Schlesch, Apotheker, jetzt Isafjord (Island).

Druckfehlerberichtigung:

Heft 1, S. 32, Z. 5 v. u. statt Tradiment = Rudiment.
